

Vrchní soud v Praze: Uveřejnění oznámení o svolání valné hromady akciové společnosti s akciemi na majitele a jeho přípustná elektronická forma

§ 184 odst. 4 ObchZ

Deník ve smyslu § 184 odst. 4 ObchZ nemusí být nutně deníkem tištěným jen na papíře, ale rovněž i deníkem majícím jen elektronickou podobu, zejména podobu webových stránek v síti internet.

Deník mající toliko elektronickou podobu webových stránek na síti internet lze považovat za celostátně distribuovaný deník.

Oznámení o konání valné hromady akciové společnosti s akciemi na majitele publikované na stránkách elektronického deníku představuje uveřejnění oznámení v celostátně distribuovaném deníku, a tudíž vhodný způsob uveřejnění ve smyslu § 184 odst. 4 ObchZ.

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 2. 2008, sp. m. 7 Cmo 503/2007

z odůvodnění: Návrhem soudu došlým dne 28. 11. 2007 se navrhovatel Z. J. coby jediný člen představenstva akciové společnosti založené jediným akcionářem domáhal zápisu této společnosti do obchodního rejstříku. Kromě jiného navrhovatel soudu doložil notářský zápis ze dne 15.11.2007 o založení akciové společnosti ■■■, a. s., jenž byl změněn notářským zápisem ze dne 26. 11.2007.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 4. 12.2007 návrh na zápis společnosti do obchodního rejstříku zamítl. Zamítnutí návrhu odůvodnil tím, že podle čl. 33 stanov založené společnosti je způsobem oznámení o konání valné hromady uveřejnění oznámení v Obchodním věstníku, v internetovém celostátně distribuovaném deníku a v sídle společnosti na úřední desce. Podle soudu prvního stupně stanov společnosti "nesplňují způsob svolávání valné hromady dle § 184 odst. 4 ObchZ", když deníkem je třeba rozumět periodickou publikaci, jež vychází alespoň každý pracovní den a je určena k šíření po celém území České republiky. Za celostátně distribuovaný deník však nelze považovat tzv. internetové noviny, tedy deník šířený pouze po internetu. Ne každý akcionář má totiž v současné době přístup k internetu. Nelze však vyloučit použití internetu jako dalšího (třetího) způsobu svolání valné hromady.

Proti usnesení soudu prvního stupně podal navrhovatel v zákonné lhůtě odvolání s tím, že došlo k chybnému právnímu i věcnému posouzení věci. Odvolatel poukázal na znění čl. 33 odst. 1 stanov společnosti, jakož i na § 184 odst. 4 ObchZ. Zákon neříká, že se musí nutně jednat o tištěný deník. Pokud je splněna podmínka celostátní distribuce deníku, pak se jedná o vhodný způsob ve smyslu § 184 odst. 4 ObchZ. Podmínky celostátní distribuce periodický tisk s názvem „■■■■“ splňuje, jak vyplývá z potvrzení o evidenci periodického tisku vydaného Ministerstvem kultury společnosti ■■■■ které v příloze k odvolání odvolatel doložil. Pokud některý z akcionářů nemá přístup k síti internet, pak dalšími zdroji informací o valné hromadě jsou Obchodní věstník a úřední deska v sídle společnosti. Odvolatel poukázal také na to, že v době vzniku má mít společnost jediného akcionáře a pro případ zvýšení počtu akcionářů může dojít ke změně stanov společnosti. Odvolatel navrhl zrušit usnesení soudu prvního stupně a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací dospěl k závěru, že odvolání je důvodné.

Podle čl. 33 odst. 1 stanov společnosti navržené k zápisu do obchodního rejstříku, doložených soudu navrhovatelem, "skutečnosti stanovené právními předpisy, těmito stanovami a rozhodnutím valné hromady, zveřejňuje společnost v Obchodním věstníku, v internetovém celostátně distribuovaném deníku ■■■■, dle registrace MK ČR ■■■■ a v sídle společnosti na úřední desce". Podle čl. 5 odst. 2 stanov společnosti jsou veškeré akcie společnosti v listinné podobě a znějí na majitele. Podle § 184 odst. 4 ObchZ u společnosti s akciemi na majitele uveřejňuje představenstvo oznámení o konání valné hromady v Obchodním věstníku a jiným vhodným způsobem určeným stanovami, nejméně však v jednom celostátně distribuovaném deníku určeném ve stanovách. Ze zákona tedy plyne, že vždy musí být omámení o konání valné hromady uveřejněno v Obchodním věstníku, s čímž jsou stanovy předmětné společnosti v souladu. Uveřejnění v Obchodním věstníku coby obligatorní způsob oznámení znamená, že oznámení o konání valné hromady je každému akcionáři přístupné v tištěné

podobě (vedle toho rovněž v podobě elektronické, neboť Obchodní věstník lze prohlížet také prostřednictvím sítě internet). První ze zákonem stanovených způsobů uveřejnění omámení o konání valné hromady je tak v daném případě naplněn.

Dále zákon jako vhodný způsob uveřejnění oznámení určuje publikaci omámení v celostátně distribuovaném deníku určeném ve stanovách. Vhodný způsob uveřejnění oznámení je tedy především dalším způsobem prezentace oznámení, jsoucím do určité míry v dispozici akcionáře, resp. rozhodnutí akcionáře či valné hromady o přijetí, resp. změně stanov. Tuto míru dispozice zákon omezuje povinností použít k publikaci celostátně distribuovaný deník. Otázkou je tedy výklad pojmu "celostátně distribuovaný deník", v daném případě, zda lze internetové stránky [REDAKCE] považovat za takový deník.

Nejprve je nutné zodpovědět otázku, zda musí být celostátně distribuovaný deník nutně médiem tištěným na papíře. Podle odvolacího soudu ze zákona nic takového nevyplývá. Je pravdou, že v rámci určité konzervativní představy si lze deník představit jako tiskovinu nazývanou "novinami", tedy fyzicky, na papíře vytištěné periodikum (povětšinou vydávané v novém vydání každý všední den). Vzhledem k rozvoji informačních technologií se ovšem jen s takovým pojetím deníku nelze v současnosti spokojit, protože nepostihuje fakticitu současného světa, resp. současnou podobu periodik v ČR. To je ostatně zřejmé už i jen ze skutečnosti, že Ministerstvo kultury udělilo registraci výše uvedenému deníku, jenž je deníkem vydávaným v elektronické podobě. Jeho podoba je dána právě tzv. webovými stránkami, tedy elektronickým informačním médiem, které je dostupné na síti internet. Toto médium je dnes naprosto rovnocenným s médii tištěnými. Z hlediska rychlosti zadávání i získávání informací a jejich aktuálnosti, jakož i jeho dostupnosti, tištěná média předčí (např. za den 27. 2. 2008 bylo registrováno v ČR 6 milionů připojení na internet). O uvedeném ostatně svědčí i to, že státní správa, jakož i justice toto médium běžně používají pro plnění svých zákonných funkcí (viz obchodní rejstřík přístupný v síti internet na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti v elektronické podobě). Insolvenční rejstřík je veden prakticky jen v elektronické podobě, když je představován "informačním systémem veřejné správy"

(§ 419 odst. 1 InsZ). Některé úkony insolvenčního soudu jsou tak v současnosti činěny v elektronické podobě, např. vyhlášku o oznámení zahájení insolvenčního řízení vydává insolvenční soud v elektronické formě (§ 2 odst.2 vyhlášky č. 311/2007 Sb.), vedle toho pak již jen vyvěšovány na úřední desce soudu (§ 424 odst. 1 InsZ). Podle § 13a odst. 1 ObchZ ve znění od 1.3.2008 je nutné, aby každý podnikatel na všech objednávkách, obchodních dopisech, fakturách, smlouvách a v rámci informací zpřístupňovaných veřejnosti prostřednictvím dálkového přístupu (internetové stránky) uváděl údaj o své firmě, jménu nebo názvu, sídle nebo místu podnikání atd. Z uvedeného je zřejmé, že pro vztahy podnikatelů ke třetím osobám klade sám zákon na roveň informace obsažené na papíře coby jejich nosiči s informacemi umístěnými na internetových stránkách, tedy v rámci elektronického média. Není důvodu, proč stejný přístup neumožnit ve vztahu společnosti a jejich akcionářů. Elektronické médium je z hlediska použitého nosiče informací (média) způsobilé plně reprezentovat obsah pojmu celostátně distribuovaný deník. Celostátně distribuovaný deník ve smyslu § 184 odst. 4 ObchZ tedy nemusí být z hlediska média přenášejícího informace nutně deníkem tištěným jen na papíře, ale rovněž i jen deníkem majícím elektronickou podobu, zejména podobu webových stránek v síti internet.

Jak plyne z výše citovaného potvrzení Ministerstva kultury, jsou „[REDAKCE]“ periodickým tiskem, který je zapsán do evidence periodického tisku. Pokud jde o jeho periodicitu, i jen tím, že je přístupný 24 hodin denně v síti internet, jde o deník ve smyslu § 184 odst. 4 ObchZ, tedy o tisk, jehož obsah je měněn a jenž je každý den dostupný třetím osobám. Z hlediska § 184 odst. 4 ObchZ je frekvence změn textu řečeného periodika podstatná toliko z hlediska dodržení třicetidenní lhůty ve smyslu § 184 odst. 4 ObchZ, tedy aby bylo oznámení o konání valné hromady publikováno nejméně 30 dní před konáním valné hromady. Zásadní je možnost třetích osob, v daném případě akcionářů, se s denní periodicitou seznamovat s obsahem periodika, kterážto možnost je dána právě tím, že stránky jsou na síti internet k dispozici nepřetržitě, tedy 24 hodin denně, k nahlížení. Vedle uvedeného je ovšem předmětný deník skutečně vydáván, tedy aktualizován co do informací v něm obsažených, každý den. Dané periodikum lze tedy považovat za deník ve smyslu § 184 odst. 4 ObchZ.

Dalším podstatným bodem je celostátní distribuce deníku. Jak je obecně známo, síť internet je dostupná na celém území ČR, a to v závislosti na způsobu připojení se k této síti. Pevným připojením v závislosti na telefonních linkách či dalších kabelových rozvodech, ale i nikoli pevným připojením

např. přes mobilní telefony či jiným bezdrátovým, tzv. Wi Fi připojením. Fakticky jsou tedy údaje na webových stránkách dostupných na síti internet distribuovány na celém území ČR prakticky nepřetržitě tak, že jsou přístupné na všech místech, na nichž je možné připojení k síti internet (kabelové či bezdrátové). To tedy představuje statisíce telefonních přípojek, přípojek jiných kabelových sítí a prakticky 95 % území ČR pokrytého signálem mobilních operátorů, jakož i tisíce míst pokrytých jiným bezdrátovým připojením. Je tak zjevné, že dostupnost představující faktické vyjádření distribuce elektronického periodika [REDAKCE] vysoce překračuje dostupnost jakéhokoli tištěného periodika - deníku, tedy deníku, jenž by vedle tištěné podoby neměl i podobu elektronickou. Deník mající toliko elektronickou podobu webových stránek na síti internet lze považovat za celostátně distribuovaný deník, a to právě vzhledem k možnosti prakticky na celém území ČR do tohoto deníku na příslušné síti nahlížet. Pro dokreslení lze uvést, že tzv. penetrace obyvatel ČR internetem, tedy míra dostupnosti internetu, překročila v roce 2007 50 %, což znamená, že více než polovina obyvatel má trvalý přístup k internetu.

Z výše uvedeného tedy plyne, že oznámení o konání valné hromady akciové společnosti s akciemi na majitele publikované na stránkách elektronického deníku [REDAKCE] představuje uveřejnění oznámení v celostátně distribuovaném deníku, a tudíž vhodný způsob uveřejnění ve smyslu S 184 odst. 4 ObchZ. Stanovy výše uvedené akciové společnosti jsou proto v souladu se zákonem. Účelem zákona je, aby se akcionáři o konání valné hromady mohli dozvědět z informačního zdroje obecně dostupného pro každého akcionáře, přičemž jde o informační zdroj dostupný bez vynaložení nepřiměřené námahy. Tomuto účelu je učiněno zadost, pakliže je oznámení o konání valné hromady uveřejněno v Obchodním věstníku a dále v elektronickém deníku (elektronickým způsobem v periodiku odpovídajícím požadavkům na deník). Argument soudu prvního stupně o tom, že nikoli každý akcionář má přístup k internetu, je lichý, neboť jednak je oznámení publikováno v Obchodním věstníku, a tudíž v konkrétně určeném periodiku tištěném rovněž i na papíře, a akcionáři tedy postačí sledovat jednotlivá vydání Obchodního věstníku, jednak dostupnost internetu je, jak výše rozvedeno, v současnosti vyšší než tištěných periodik. Ostatně tištěný deník je nutné si koupit, tedy učinit placený úkon toliko na konkrétním místě, elektronický deník si lze přečíst v určitých případech zdarma, v určitých za úhradu, k čemuž je nutné rovněž učinit určitý úkon (připojení k síti internet či vyhledání místa připojeného k této síti). Podmínky získávání informací akcionáři jsou u tištěného periodika (deníku) i periodika (deníku) elektronického rovnocenné.

V dané věci navíc i výše uvedený internetový deník ([REDAKCE]) vychází, ve smyslu registrace MK ČR, ještě i dvakrát za rok v tištěné podobě. Z hlediska jeho dostupnosti je kromě běžného nahlížení na internetových stránkách dána možnost bezplatného zařazení zájemců (tedy i akcionářů) do příjemců avíz, což znamená, že jim jsou bezplatně zaslána avíza o oznámeních na příslušných stránkách uveřejněných. Možné je i použití tzv. RSS výstupu, tedy že zasílané informace mohou být zasílány i tímto způsobem. To vše znamená velmi komfortní informování akcionářů či dalších zájemců o všech skutečnostech a údajích oznamovaných formou uveřejnění, a potažmo tak naplnění účelu zákona ohledně uveřejňování informací v celostátně distribuovaném, elektronickém deníku.

Ze všech výše uvedených důvodů, když soud prvního stupně se ve svém odůvodnění nezabýval ostatními doloženými listinami, protože je jeho rozhodnutí v části nepřezkoumatelné, odvolací soud podle § 219a odst. 1 písmo b) OSŘ zrušil usnesení soudu prvního stupně a podle § 221 odst.1 písm. a) OSŘ mu věc vrátil k dalšímu řízení.